

Landelijk handelingskader bij aanslagen met explosieven

OVERZICHT ACTIES

Woningen | Bedrijfspanden | Voertuigen

OFFENSIEF TEGEN EXPLOSIES

► WONINGEN

► BEDRIJFSPANDEN

► VOERTUIGEN

Dit document bevat een samenvatting van acties voor gemeenten zoals beschreven in het Landelijk handelingskader bij aanslagen met explosieven. Voor meer informatie over de acties, handelingen en tips kunt u het handelingskader raadplegen.

Dit is een uitgave van het Offensief tegen Explosies. Het Offensief is een samenwerkingsverband tussen het ministerie van Justitie & Veiligheid, de Politie, het Openbaar Ministerie, Aedes (namens de woningcorporaties), gemeenten (G4, G40 en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten), het Verbond van Verzekeraars, reclasseringsorganisaties en VNO-NCW en MKB Nederland (namens het bedrijfsleven). Zij slaan de handen ineen om het aantal aanslagen met explosieven terug te dringen.

Meer informatie:
[Rijksoverheid.nl/offensieftegenexplosies](https://rijksoverheid.nl/offensieftegenexplosies)

November 2025

WONINGEN

Preventie

Direct na een explosie | Dreiging (herhaal)explosies | Dagen/weken na een aanslag (nazorg)

› FOCUS OP JONGEREN IN DE PREVENTIEVE AANPAK

› FOCUS OP SAMENWERKING MET PARTNERS

› HEB OOG VOOR HET FEIT DAT DE DADER OOK SLACHTOFFER KAN ZIJN (RONSELEN)

› DADERGERICHTE AANPAK

- Signaleer risicofactoren vroegtijdig.
- Neem de aanleiding en gelegenheid weg.
- Voorkom crimineel gedrag in brede zin.

› VOORKOM SLACHTOFFERSCHAP

› BEREID BESTUURLIJKE MAATREGELEN VOOR

- Maak afspraken met partners.
- Bereid de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) voor op eventuele bestuurlijke maatregelen na aanslag met explosieven.

› COMMUNICATIE

- Maak vooraf afspraken met media en partners.
- Stel woordvoeringslijn op.

› MAAK OP VOORHAND HELDERE AFSPRAKEN MET PARTNERS

- Bijvoorbeeld draaiboek herlocatie slachtoffer.
- Bijvoorbeeld afspraken rond bestuurlijke rapportage politie.

WONINGEN

Preventie

Direct na een explosie

Dreiging (herhaal)explosies | Dagen/weken na een aanslag (nazorg)

▶ SLACHTOFFERS

- Zorg voor medische hulp (zorg, politie, brandweer, Stichting Salvage).
- Regel noodopvang (Stichting Salvage, woningcorporatie).
- Bied bescherming bij dreiging aan.
- Bied een overzicht van hulporganisaties aan.

▶ OMWONENDEN / WIJK

- Organiseer een bewonersbijeenkomst.
- Zorg dat mentale zorg beschikbaar is (via Slachtofferhulp, huisarts, GGD of wijkteams).

▶ EVENTUELE DADER

- Controleer of dader al bekend is in gemeentelijke aanpak (tbv. hulpverlening later).
- Houd contact met politie.
- Houd er rekening mee dat de dader ook slachtoffer kan zijn (ronselen/dwang).

▶ VEILIGSTELLEN

- Plaats is Plaats delict (PD).
- Politie stelt bewijs veilig.
- Politie voert schade-onderzoek uit.
- Het OM en de politie doen strafrechtelijk onderzoek.
- De veiligheid en integriteit van het pand worden veiliggesteld door de woningcorporatie, eigenaar en/of Vereniging van Eigenaren (VvE).
- Veiligstellen openbare orde (politie en Handhaving).

▶ MEDIA / PERS

- Stel tijdig een mediabericht op.
- Richt op voorhand communicatiekanalen in.
- Stem af met Politie en OM (driehoek).
Informeel tijdig omwonenden (onrust voorkomen).

▶ WONINGCORPORATIE EN VERENIGING VAN EIGENAREN

- Politie informeert de pandeigenaar.
- Herstelt integriteit van het pand.

▶ SAMENWERKING POLITIE - GEMEENTE - OM

- Samenwerken in deze fase is essentieel: zoek partners op.
- Politie levert bestuurlijke rapportage.
- Bestuurlijke rapportage levert informatie voor de bestuurlijke maatregelen.
- Bestuurlijke rapportage + gemeentelijke informatie = basis voor bestuurlijke maatregel.

▶ BESTUURLIJKE MAATREGELEN

- Pandsluiting (artikel 174a Gemeentewet).
- Overweeg:
 - Inzet cameratoezicht.
 - Herlocatie slachtoffer (samenwerken met woningcorporatie). Maak hier vooraf afspraken over en leg bijvoorbeeld vast in een draaiboek.
 - Pandsluiting (artikel 174a Gemeentewet).
- Maatwerk is essentieel.

WONINGEN

Preventie | Direct na een explosie

Dreiging (herhaal)explosies

Dagen/weken na een aanslag (nazorg)

► VERHOGEN MELDINGSBEREIDHEID

- Denk aan inzet Meld Misdaad Anoniem (M.).

► VERHOOGD TOEZICHT (CAMERA/AANWEZIGHEID POLITIE)

► BESTUURLIJKE MAATREGELEN

- Overweeg:
 - > Cameratoezicht.
 - > Herlocatie slachtoffer.
 - > Pandsluiting (artikel 174a Gemeentewet).
- Bied bescherming bij dreiging (bijvoorbeeld cameratoezicht, Bewaken en Beveiligen).
- Herlocatie slachtoffer.
- Bescherming bij dreiging:
 - > Cameratoezicht.
 - > Sluiting.
 - > Herplaatsing.
 - > Bewaken en beveiligen.

► SLACHTOFFERHULP

- Monitor het sentiment in de wijk.
- Politie biedt Slachtofferhulp aan (slachtoffers, omwonenden).

► FOCUS OP OREN EN OGEN IN DE WIJK

- Denk aan:
 - > Buurtvaders/moeders.
 - > Wijkkameraden.
 - > Sociale wijkteams.
 - > Wijkmanager.
 - > Maatwerk (voel wat nodig is).

WONINGEN

Preventie | Direct na een explosie | Dreiging (herhaal)explosies

Dagen/weken na een aanslag (nazorg)

► SLACHTOFFERHULP

- Politie biedt Slachtofferhulp aan (slachtoffers, omwonenden).
- Stuur eventueel een bewonersbrief of deel flyers uit.
- Monitor het sentiment in de wijk.

► GEMEENTERAAD INFORMEREN

- Informeer de Gemeenteraad, afhankelijk van de grootte van de gemeente en de impact van de aanslag.
- Vooral in kleine gemeenten is dit belangrijk (hoge mate van politieke en bestuurlijke impact).
- Communiceer een uniforme boodschap naar pers, slachtoffers en omwonenden.

► VERGISEXPLOSIES

- Realiseer dat vergisaanslagen grote impact kunnen hebben op zowel het slachtoffer als de omwonenden.
- Willekeurigheid vergroot de impact op de slachtoffers en omwonenden.
- Wees bewust van mogelijk extra psychische schade bij zowel slachtoffers als omwonenden.
- Realiseer dat het slachtoffer gestigmatiseerd kan worden.
- Communiceer dat het een vergisexplosie is naar de media en omwonenden.

► FINANCIËLE SCHADE

- Heb oog voor de financiële schade die een aanslag met zich meebrengt.
- Ondersteun een slachtoffer waar mogelijk, bijvoorbeeld bij:
 - > Vraagstukken binnen het sociaal domein.
 - > Het aanhaken bij een strafzaak.
 - > Een civiele procedure tegen de dader.

► VOORTZETTING BESTUURLIJKE MAATREGEL

- Weeg af of voortzetting essentieel is.
- Bouw gefaseerd af.
- Motiveer eventuele voortzetting goed, omdat in deze fase de kans op een gang naar de rechter wordt vergroot.

► FOCUS OP OREN EN OGEN IN DE WIJK

- Denk aan:
 - > Buurtvaders/moeders.
 - > Wijkkameraden.
 - > Sociale wijkteams.
 - > Wijkmanager.
 - > Maatwerk (voel wat nodig is).

► (AFSLUITENDE) BEWONERSBIJEENKOMST

- Organiseer een afsluitende bewonersbijeenkomst.

BEDRIJFSPANDEN

Preventie

Direct na een explosie | Dreiging (herhaal)explosies | Dagen/weken na een aanslag (nazorg)

› FOCUS OP JONGEREN IN DE PREVENTIEVE AANPAK

› FOCUS OP SAMENWERKING MET PARTNERS

› HEB OOG VOOR HET FEIT DAT DE DADER OOK SLACHTOFFER KAN ZIJN (RONSELEN)

› DADERGERICHTE AANPAK

- Signaleer risicofactoren vroegtijdig.
- Neem de aanleiding en gelegenheid weg.
- Voorkom crimineel gedrag in brede zin.

› VOORKOM SLACHTOFFERSCHAP

› BEREID BESTUURLIJKE MAATREGELEN VOOR

- Maak afspraken met partners.
- Bereid de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) voor op eventuele bestuurlijke maatregelen na aanslag met explosieven.

› COMMUNICATIE

- Maak vooraf afspraken met media en partners.
- Stel woordvoeringslijn op.

› MAAK OP VOORHAND HELDERE AFSPRAKEN MET PARTNERS.

- Bijvoorbeeld afspraken rond bestuurlijke rapportage politie.

› ONDERSTEUNING VAN ONDERNEMERS

- Werk samen met Platform Veilig Ondernemen (PVO).
- Werk samen met brancheverenigingen.

BEDRIJFSPANDEN

Preventie

Direct na een explosie

Dreiging (herhaal)explosies | Dagen/weken na een aanslag (nazorg)

► SLACHTOFFERS

- Zorg voor medische hulp (zorg, politie, brandweer, Stichting Salvage).
- Bied bescherming bij dreiging aan.
- Bied een overzicht van hulporganisaties aan.

► OMWONENDEN / WIJK

- Organiseer bedrijven- / bewonersbijeenkomst.
- Zorg dat mentale zorg beschikbaar is (via Slachtofferhulp, huisarts, GGD of wijkteams).

► EVENTUELE DADER

- In geval van criminele uitbuiting.
- Controleer of dader al bekend is in gemeentelijke aanpak (tbv. hulpverlening later).
- Houd contact met politie.

► VEILIGSTELLEN

- Plaats is plaats delict (PD).
- Politie stelt bewijs veilig.
- Politie doet schade-onderzoek.
- Het OM en de politie doen strafrechtelijk onderzoek.

- De veiligheid en integriteit van het pand worden veiliggesteld door de pandeigenaar, Vestigingsmanager, Parkmanager en/of Vereniging van Eigenaren (VvE).
- Veiligstellen openbare orde (politie en Handhaving).

► MEDIA / PERS

- Stel tijdig een mediabericht op.
- Richt op voorhand communicatiekanalen in.
- Stem af met Politie en OM (driehoek).
- Informeer omwonenden en omliggende bedrijven tijdig om onrust te voorkomen.

► PANDEIGENAREN, VESTIGINGSMANAGER, PARKMANAGER EN BEVEILIGING

- Politie zal de pandeigenaar, vestigingsmanager, parkmanager en beveiliging informeren.
- Pandeigenaar herstelt integriteit van het pand.

► SAMENWERKING POLITIE - GEMEENTE - OM

- Samenwerken in deze fase is essentieel: zoek partners op.
- Politie levert bestuurlijke rapportage.
- Bestuurlijke rapportage levert informatie voor de bestuurlijke maatregelen.
- Bestuurlijke rapportage + gemeentelijke informatie = basis voor bestuurlijke maatregel.

► BESTUURLIJKE MAATREGELEN

- Overweeg:
 - > Inzet cameratoezicht.
 - > Pandsluiting (artikel 174a Gemeentewet) en neem hierbij een potentiële concurrentiestrijd in acht.
 - > Intrekken/opschorten exploitatievergunning.
- Maatwerk is essentieel.

► PVO EN BRANCHEVERENIGINGEN KUNNEN ONDERSTEUNEN IN DEZE FASE

- Bijvoorbeeld bij een bedrijven- of bewonersbijeenkomst.

BEDRIJFSPANDEN

Preventie | Direct na een explosie

Dreiging (herhaal)explosies

Dagen/weken na een aanslag (nazorg)

› VERHOGEN MELDINGSBEREIDHEID

- Denk aan inzet Meld Misdaad Anoniem (M.).

› VERHOOGD TOEZICHT (CAMERA/AANWEZIGHEID POLITIE)

› ZORG DAT CAMERABEELDEN VAN HET (OMLIGGENDE) BEDRIJF BESCHIKBAAR ZIJN

› SLACHTOFFERHULP

- Sentimenten in de wijk ebben nog door.
- Monitor het sentiment in de wijk, winkelcentrum of bedrijventerrein.

› FOCUS OP OREN EN OGEN IN DE WIJK

- Denk aan:
 - › Buurtvaders/moeders.
 - › Wijkkameraden.
 - › Sociale wijkteams.
 - › Wijkmanager.
 - › Maatwerk (voel wat nodig is).

› BEDRIJVEN- /BEWONERSBIJEENKOMST

- Organiseer een bedrijven- of bewonersbijeenkomst.

› BESTUURLIJKE MAATREGELEN

- Overweeg:
 - › Cameratoezicht.
 - › Pandsluiting (artikel 174a Gemeentewet).
 - › Eventuele intrekking horeca/exploitatievergunning.
- Bied bescherming bij dreiging (bijvoorbeeld cameratoezicht, Bewaken en Beveiligen).
- Motiveer de bestuurlijke maatregel goed inzake een mogelijke gang naar de rechter.
- Maatwerk is essentieel.

BEDRIJFSPANDEN

Preventie | Direct na een explosie | Dreiging (herhaal)explosies

Dagen/weken na een aanslag (nazorg)

► SLACHTOFFERHULP

- Politie biedt Slachtofferhulp aan (slachtoffers, omwonenden).
- Stuur eventueel een bewonersbrief of deel flyers uit.
- Monitor het sentiment in de wijk.

► GEMEENTERAAD INFORMEREN

- Informeer de Gemeenteraad, afhankelijk van de grootte van de gemeente en de impact van de aanslag.
- Vooral in kleine gemeenten is dit belangrijk (hoge mate van politieke en bestuurlijke impact).
- Communiceer een uniforme boodschap naar pers, slachtoffers en omwonenden.

► VERGISEXPLOSIES

- Realiseer dat vergisaanslagen grote impact kunnen hebben op zowel het slachtoffer als de omwonenden.
- Willekeurigheid vergroot de impact op de slachtoffers en omwonenden.
- Wees bewust van mogelijk extra psychische schade bij zowel slachtoffers als omwonenden.

- Realiseer dat het slachtoffer gestigmatiseerd kan worden.
- Communiceer dat het een vergisexplosie is naar de media en omwonenden.

► FINANCIËLE SCHADE

- Heb oog voor de financiële schade die een aanslag met zich meebrengt.
- Ondersteun een slachtoffer waar mogelijk, bijvoorbeeld bij:
 - > Vraagstukken binnen het sociaal domein.
 - > Het aanhaken bij een strafzaak.
 - > Een civiele procedure tegen de dader.
- Brancheverenigingen kunnen hierbij assisteren. Wijs het slachtoffer hierop.

VOORTZETTING BESTUURLIJKE MAATREGEL

- Weeg af of voortzetting essentieel is.
- Bouw gefaseerd af.
- Motiveer eventuele voortzetting goed, omdat in deze fase de kans op een gang naar de rechter wordt vergroot.

► FOCUS OP OREN EN OGEN IN DE WIJK

- Denk aan:
 - > Buurtvaders/moeders.
 - > Wijkkameraden.
 - > Sociale wijkteams.
 - > Wijkmanager.
 - > Maatwerk (voel wat nodig is).

► EVENTUELE INTREKKING HORECA/EXPLOITATIE-VERGUNNING

- Intrekking kan een overweging zijn.
- Motiveer deze goed inzake een mogelijke gang naar de rechter.

► (AFSLUITENDE) BEWONERSBIJEENKOMST

- Overweeg of een afsluitende bedrijven- of bewonersbijeenkomst van toegevoegde waarde is, gelet op het sentiment in de wijk.

VOERTUIGEN

Preventie

Direct na een explosie | Dreiging (herhaal)explosies | Dagen/weken na een aanslag (nazorg)

› FOCUS OP JONGEREN IN DE PREVENTIEVE AANPAK

› FOCUS OP SAMENWERKING MET PARTNERS

› HEB OOG VOOR HET FEIT DAT DE DADER OOK SLACHTOFFER KAN ZIJN (RONSELEN)

› DADERGERICHTE AANPAK

- Signaleer risicofactoren vroegtijdig.
- Neem de aanleiding en gelegenheid weg.
- Voorkom crimineel gedrag in brede zin.

› VOORKOM SLACHTOFFERSCHAP

› BEREID BESTUURLIJKE MAATREGELEN VOOR

- Maak afspraken met partners.
- Bereid de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) voor op eventuele bestuurlijke maatregelen na aanslag met explosieven.

› COMMUNICATIE

- Stel woordvoeringslijn op.

› MAAK VOORAF AFSPRAKEN MET MEDIA EN PARTNERS

- Stel woordvoeringslijn op.
- Bijvoorbeeld afspraken rond bestuurlijke rapportage politie.
- Bijvoorbeeld afvoeren voertuig.

VOERTUIGEN

Preventie

Direct na een explosie

Dreiging (herhaal)explosies | Dagen/weken na een aanslag (nazorg)

▶ SLACHTOFFERS

- Zorg voor medische hulp (zorg, politie, brandweer, Stichting Salvage).
- Bied bescherming bij dreiging aan.
- Bied een overzicht van hulporganisaties aan.

▶ OMWONENDEN / WIJK

- Organiseer bedrijven- / bewonersbijeenkomst.
- Zorg dat mentale zorg beschikbaar is (via Slachtofferhulp, huisarts, GGD of wijkteams).

▶ EVENTUELE DADER

- In geval van criminele uitbuiting.
- Controleer of dader al bekend is in gemeentelijke aanpak (tbv. hulpverlening later).
- Houd contact met politie.

▶ VEILIGSTELLEN

- Plaats is plaats delict (PD).
- Politie stelt bewijs veilig.
- Schade onderzoek voertuig (politie).
- Politie doet schade-onderzoek.
- Het OM en de politie doen strafrechtelijk onderzoek.
- De veiligheid en integriteit van het pand worden veiliggesteld door de pandeigenaar Vestigingsmanager, Parkmanager en/of Vereniging van Eigenaren (VvE).
- Afvoer van het voertuig.
- Veiligstellen openbare orde (politie en Handhaving).

▶ MEDIA / PERS

- Stel tijdig een mediabericht op.
- Richt op voorhand communicatiekanalen in.
- Stem af met Politie en OM (driehoek).
- Informeer omwonenden en omliggende bedrijven tijdig om onrust te voorkomen.

▶ SAMENWERKING POLITIE - GEMEENTE - OM

- Samenwerken in deze fase is essentieel: zoek partners op.
- Politie levert bestuurlijke rapportage.
- Bestuurlijke rapportage levert informatie voor de bestuurlijke maatregelen.
- Bestuurlijke rapportage + gemeentelijke informatie = basis voor bestuurlijke maatregel.

▶ BESTUURLIJKE MAATREGELEN

- Overweeg:
 - > Inzet cameratoezicht.
 - > Intrekken/opschorten exploitatievergunning.
- Maatwerk is essentieel.

VOERTUIGEN

Preventie | Direct na een explosie

Dreiging (herhaal)explosies

Dagen/weken na een aanslag (nazorg)

› VERHOGEN MELDINGSBEREIDHEID

- Denk aan inzet Meld Misdaad Anoniem (M.).

› VERHOOGD TOEZICHT (CAMERA/AANWEZIGHEID POLITIE)

› BESTUURLIJKE MAATREGELEN

- Overweeg:
 - › Cameratoezicht.
 - › Herlocatie slachtoffer.
 - › Pandsluiting (artikel 174a Gemeentewet).
- Bied bescherming bij dreiging (bijvoorbeeld cameratoezicht, Bewaken en Beveiligen).
- Herlocatie slachtoffer.
- Bescherming bij dreiging:
 - › Cameratoezicht.
 - › Sluiting.
 - › Herplaatsing.
 - › Bewaken en beveiligen.

› SLACHTOFFERHULP

- Monitor het sentiment in de wijk.
- Politie biedt Slachtofferhulp aan (slachtoffers, omwonenden).

› FOCUS OP OREN EN OGEN IN DE WIJK

- Denk aan:
 - › Buurtvaders/moeders.
 - › Wijkkameraden.
 - › Sociale wijkteams.
 - › Wijkmanager.
 - › Maatwerk (voel wat nodig is).

VOERTUIGEN

Preventie | Direct na een explosie | Dreiging (herhaal)explosies

Dagen/weken na een aanslag (nazorg)

▶ SLACHTOFFERHULP

- Politie biedt Slachtofferhulp aan (slachtoffers, omwonenden).
- Stuur eventueel een bewonersbrief of deel flyers uit.
- Monitor het sentiment in de wijk.

▶ GEMEENTERAAD INFORMEREN

- Informeer de Gemeenteraad, afhankelijk van de grootte van de gemeente en de impact van de aanslag.
- Vooral in kleine gemeenten is dit belangrijk (hoge mate van politieke en bestuurlijke impact).
- Communiceer een uniforme boodschap naar pers, slachtoffers en omwonenden.

▶ VERGISEXPLOSIES

- Realiseer dat vergisaanslagen grote impact kunnen hebben op zowel het slachtoffer als de omwonenden.
- Willekeurigheid vergroot de impact op de slachtoffers en omwonenden.
- Wees bewust van mogelijk extra psychische schade bij zowel slachtoffers als omwonenden.
- Realiseer dat het slachtoffer gestigmatiseerd kan worden.
- Communiceer dat het een vergisexplosie is naar de media en omwonenden.

▶ FINANCIËLE SCHADE

- Heb oog voor de financiële schade die een aanslag met zich meebrengt.
- Ondersteun een slachtoffer waar mogelijk, bijvoorbeeld bij:
 - > Vraagstukken binnen het sociaal domein.
 - > Het aanhaken bij een strafzaak.
 - > Een civiele procedure tegen de dader.

▶ VOORTZETTING BESTUURLIJKE MAATREGEL

- Weeg af of voortzetting essentieel is.
- Bouw gefaseerd af.
- Motiveer eventuele voortzetting goed, omdat in deze fase de kans op een gang naar de rechter wordt vergroot.

▶ FOCUS OP OREN EN OGEN IN DE WIJK

- Denk aan:
 - > Buurtvaders/moeders.
 - > Wijkkameraden.
 - > Sociale wijkteams.
 - > Wijkmanager.
 - > Maatwerk (voel wat nodig is).

▶ (AFSLUITENDE) BEWONERSBIJEENKOMST

- Organiseer een afsluitende bewonersbijeenkomst.

OFFENSIEF TEGEN EXPLOSIES